

2

ואלו הם. יום שלישי בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם ונקבת נחלת ישראל הושמרת וסבב להקם גלותם. ועשירי בטבת שבו סמך מלך בבל ובוכדנאצר הרשע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק. ושבעה עשר בתמוז חמשה דברים ארעו בו. נשפתרו הדוחות. ובטל התמיד מבית ראשון. והקבעה ירושלים בתרין שני. ושרף אפוסטומוס הרשע את התורה. והעמיד (ניא: והעמיד) צלם בהיכל:

(א) * הייבים להתענות בתשעה באב וכ"ד בתמוז (ב) (ג) ובג' בתשרי וב' בטבת (ד) מפני דברים הרעים שאירעו (ג) בהם: ב [ג] י'אע"ג דכתיב בקרא בחדש הרביעי בתשעה לחודש הובקעה העיר אין מתענין (ד) בטי' בו אלא כ"ד מפני שאע"פ שבראשונה הובקעה בטי' בו כיון שבשניה הובקעה כ"ד בו חיקנו להתענות כ"ד בו משום דחורבן בית שני חמיר לן:

אלת עזרן איה סין יתן

1. ה' דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז כו': נשתבר הלוחית מגיל דתניא * בששה לחדש ניתנו עשרת הדיברות לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו שאן דאמר בששה נירעו בששה ניתנו ובשבעה עלה משה מ"ד בשבעה בשבעה ניתנו ובשבעה עלה משה דכתיב * ויקרא אל משה ביום השביעי וכתיב * ורא משה בתוך הענין ויעל אל הטר. והי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה עשרים וארבעה דסין ושתים תמוז סלו ליה ארבעין בשבסר ברחם נוח איה ותברינו ללוחות וכתיב * ויהי כאשר קרב אל המצפה ורא אה: העל ושלך מדין את הלוחות וישבר אורם 10 חרח חרח: במל תתמד נבדא: הובקעה העיר כ"ד ה'ה' הכתיב * בחדש הרביעי בתשעה לחודש יחזק הרעב בעיר וכתיב בתרה * ותבקע העיר ונ' אמר רבא לא: קשיא כאן בראשונה כאן בשנה דתניא בראשונה הובקעה העיר בתשעה בתמוז בשנה בשבעה עשר בו: שדך אפוסטומוס את התורה נבדא: העמיד צלם בהיכל מגיל רכתיב * ומעת המר התמד, ולתת שקין שומם

י"ג תמוז

א י"ש שם ימים שקל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שארעו בהם כדי לעורר הלקבות לפתח דרבי השוכה. ונקיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשי אבותינו שהיה כמעשינו עמה עי' שגרים להם ולנו אותן הצרות. שבזכרון דברים אלו נשוב להיטיב. שנאמר. והתודו את יצונם ואת יצון אבתם (וגו')

י"ג תמוז

א (א) הייבים להתענות וכו'. והוא מדברי הנביאים כדכתיב עקרה (זכריה ס) נוס הרביעי ולווס החמישי ולווס השביעי ולווס העשירי וגו' וסו"ל לוס הרביעי זה י"ו בתמוז שהוא חודש רביעי למנין המדעים ולווס החמישי זה ט' במז שהוא חודש החמישי ולווס השביעי זה ט"ו גדליה שהוא חודש השמיני ולווס העשירי זה עשרה שבט שהוא חודש העשירי וכל אלו הימים כל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שארעו בהם (ה) כדי לעורר הלקבות לפתח דרבי השוכה ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשי אבותינו שהיה כמעשינו עמה עי' שגרים להם ולנו אותן הצרות. שבזכרון דברים אלו נשוב להיטיב. שנאמר. והתודו את יצונם ואת יצון אבתם (וגו')

י"ג תמוז

משורב בה"ק במל השמד ונפת צופים ופסקי אנשי אבה ישראל שנאמר * הישעה ה' כי נבד וחסר וגו' רש"י אומר * העיר ר' יהושע מוב שרוב בה"ק אין יום שאין בו סללה ולא יד דמל לברכה ונימל מעם הפיות ר' יוסי אומר אי נפל שומן הדות ר' שמעון בן אלקוד אומר המורה נבילה את * (הפעם ואת) הריח המעשרות נמלו את שומן הדגן (ה)

י"ג תמוז

ונתנה בעונותינו. חרב בית המקדש ובטל התמיד. כשהשמות טהורות. כשאר המינים הפנימיים שבאומה הולך הוא עולה בישור. כשהשקיקה לבדק. לישור. לאמת. לקדושה עליונה. ולטהרת החיים. היא קבועה. אז הקדש הכללי עומד במקומו. בית המקדש על משפטו. וסדרו עבודותיו מקשרים את העולמים ואת היהיה. את הזמן אל הנצח. את הפרטים אל מקורותיהם הכלליים. והכל עולה באחדות שלמה. ואין הפסק בשפעת האורה. אבל עתה בעונותינו. חרב בית המקדש. כשהחיים נתדלדלו. ואור הקדש שבהם הועם. אי אפשר שאור הקדש יורה בגלוינו. ושכינה עלתה ונתעלתה מהגלות במכון עומ. במרכז חיי הרוח של האומה. ושפע הקדש של תורה אלהיה בא רק לעמים רחוקות. וכל מיני הפסקות והסתרות מונעות את ההמשך התדירי של קדושת העבודה מלהופיע בעולם. מאחר שחרב בית המקדש. נעוצה כאן ההשפלה של ההפסקה של הארעיות של התורה הקדושה בעולם. ואי אפשרותה של ההמשכה התמידית באין הפסק. חרב בית המקדש ובטל התמיד.

ואין לנו לא הן בעבודתו. ולא לוי בדוכנו. ולא ישראל במעמדו. כשהיה בית המקדש עומ. וקדושת האומה בכללה עומדת בכל תקף גילוייה. אז הופיע האורה של העבודה וסגולתה הופיעה על כללות הנהונה. כהנים בעבודתם. קדושת הרגש והשירה על כללות הגויים. לויים בדוכנם. קדושת קבלת השפעה רוחנית עליונה זו הופיעה על כללות האומה ע"י שלוחיה ישראל במפעלים. אבל בעונותינו בהורבן הבית. האורה הקדש נסתמה דרכם. אי אין די שאין הקדושה הכללית בהגון מתגלה. אלא אפילו אלה יחיד הסגולה שיש בהם דעה. שהם כאילו נבנה בית המקדש בימיהם (ברכות ל"ג). אינם יכולים כלל להתניא אל הפעל את הכהן הקדוש הגנוב בהם. כי חרבן הבית בפעל הלא מעכב הוא. שאין לנו אפילו כח יחיד. מיוחד בקדושתו. בעבודתו. ולא לוי בדוכנו. ולא ישראל במעמדו.

י"ג תמוז

י"ג תמוז

כד וכן שלא ילמדו לעצמו שהתברר לו מעלת נשמת האדם ומעלת ישראל (ו) ומעלת הארץ הקדושה (ה) וההשתוקקות הראויה לכל איש ישראל לבנין המקדש וגדולה ישראל והתרוממותם בעולם. כמעט שאי אפשר לטעום טעם עבודה.

י"ג תמוז

ותנה ידוע שנותרנו בחורבן החרוק מדברי שקר כמו שכתוב מדבר שקר תרחק. והיינו אפילו אם הדבר הוה איננו שקר נסוד רק שיש בו קצת תערובות שאיננו אמת ניכר הוזהרנו בזה (עיי' שבועות דף ל"א) והוה אפילו אם הוא מדבר עם איש שכמותו וכשי"כ אם הוא מדבר עם נשיא בישראל וק"ו כן בנו של ק"ו אם הוא מדבר עם השם יתברך בודאי יש ליוצר סלחיות דובר שקר למנה וכמו שכתוב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. והנה זהו אפילו אם איננו סוכרי שבו של הקב"ה על עיניו זה כודאי צריך וזירות גדולה בעיניו זה.

וע"כ ימלא סאוד איך אנו אוסרין ג"מ בכל יום קלינו וססיסיים על כן נקוה ד"ר אלקינו לראות סהרה בחמארה עוין. והלא אם היה פקוה באמה על כבוד ד' שיתגלה כסחרה חיה צריך כל אחד להכין עצמו לדעת עניני העבודה. כל ההלכות השייכות לעניני הפרבן והמקדש (ודונאם אם מצפין סיבוא הסלך בהעיר אפילו באיזה ספק ססיקא סקסמין כל תרחובות לכבודו אפילו אם יהיו אלק רחובות בעיר. סספג פן יסע דרך רחוב (זו בעבור שאו כל הדויים נונעיס למעשה — ואם ת"ח לא ידעו בהם הלא לביוני יהיו לוי אין זמח כ"א שבפניו לכד אנו אוסרין למני' ה' דבר שאינו כן וכספרם להוכיח שני שמות הקדושים ע"ו. ובשומכונן בעצמו ימצא סוכור יותר סוכריים שמות הקדושים בכל שבוע (ג"מ עליו) ובחשבון סנה הוא סוכור יותר סאלמים שמת הקדושים ללא דבר כי הוא אומר למני ד' שפוקה